

۲۰۵۲۹۴۰

حمایت از قراردادهای خصوصی در اسناد سازمان
جهانی تجارت و انکتاد

مؤلف:

سهیل بای

سرشناسه	: بای، سهیل، ۱۳۷۱-
عنوان قراردادی	: ایران. قوانین و احکام Iran. Laws, etc
عنوان و نام پدیدآور	: حمایت از قراردادهای خصوصی در اسناد سازمان جهانی تجارت و انکتاد/ مولف سهیل بای.
مشخصات نشر	: تهران: انتشارات راه دکتري، ستجش و دانش ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهري	: ۱۴۴ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۲۴۱-۰۰۳۲-۲
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: سازمان جهانی تجارت
موضوع	: World Trade Organization
موضوع	: کنفرانس تجارت و توسعه ملل متحد
موضوع	: United Nations Conference on Trade and Development
موضوع	: سرمایه‌گذاری خارجی -- قوانین و مقررات
موضوع	: Investments, Foreign -- Law and legislation
موضوع	: سرمایه‌گذاری خارجی -- ایران
موضوع	: Foreign trade regulation -- Iran
موضوع	: صادرات و واردات -- ایران
موضوع	: Investments, Foreign -- Iran
رده بندی کنگره	: ۳/۳۲۶۰K
رده بندی دیویی	: ۱/۳۶۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۶۸۹۵۹۶

عنوان: حمایت از قراردادهای خصوصی در اسناد سازمان جهانی تجارت و انکتاد

مولف: سهیل بای

ناشر: انتشارات ستجش و دانش

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۸

صفحه آرایي: مهتاب دوستي

طراح جلد: مهتاب دوستي

ناظر: نسرین خانی

تیراژ: ۵۰۰ نسخه

«کلیه حقوق برای مؤلف محفوظ است»

بهاء: ۲۵۰۰۰۰ ریال

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

۱	کلیات
۱	پیشینه
۴	فصل اول
۴	مفاهیم
۵	مبحث اول، آشنایی با سازمان تجارت جهانی و آنکند
۵	گفتار اول، سازمان تجارت جهانی
۵	بند اول، تاریخچه
۷	بند دوم، ساختار سازمان تجارت جهانی
۱۰	مبحث دوم، سرمایه گذاری خارجی
۱۰	گفتار اول، مفهوم سرمایه گذاری خارجی
۱۳	گفتار دوم، انواع سرمایه گذاری خارجی
۱۳	بند اول، سرمایه گذاری مستقیم خارجی
۱۳	بند دوم، سرمایه گذاری غیرمستقیم خارجی
۱۴	۲۱مبحث سوم، مبانی قانونی سرمایه گذاری خارجی
۱۵	گفتار دوم، آیین نامه اجرایی قانون تشویق و حمایت از سرمایه گذاری خارجی
۱۶	مبحث پنجم، موانع و مشکلات قانون تشویق و حمایت سرمایه گذاری خارجی
۱۶	مبحث ششم، مزایا و معایب سرمایه گذاری خارجی
۱۷	گفتار اول، مزایای سرمایه گذاری خارجی
۱۸	گفتار دوم، نقش سرمایه گذاری خارجی در رشد و توسعه اقتصادی کشور
۱۸	گفتار سوم، معایب سرمایه گذاری خارجی
۲۰	گفتار چهارم، ایرادات اساسی سرمایه گذاری غیرمستقیم خارجی
۲۱	فصل دوم
۲۱	حمایت و تشویق سرمایه گذار خارجی ۳۱
۲۲	مبحث نخست، حمایت از حقوق مالکیت فکری
۲۲	گفتار اول:

۲۵	..... گفتار دوم:
۲۷	..... گفتار سوم: وضعیت ایران در حمایت از حقوق مالکیت فکری
۲۸	..... بند اول: مراکز مرتبط با مالکیت فکری
۳۰	..... گفتار اول: تعریف مالکیت
۳۰	..... گفتار دوم: استثنائات حرمت مالکیت اشخاص
۳۶	..... بند دوم: مالکیت حق انحصاری
۳۷	..... بند سوم: حدود و اختیارات مالک
۳۹	..... بند چهارم: سوء استفاده از حق مالکیت
۴۵	..... فصل سوم:
۴۵	..... موانع حقوقی سرمایه گذاری خارجی در ایران
۴۶	..... مبحث اول: موانع قانونی
۴۶	..... گفتار نخست: اصول قانون اساسی
۴۷	..... بند اول: اصل ۴۱ قانون اساسی
۵۸	..... گفتار اول: موانع الحاق ایران به سازمان تجارت جهانی
۶۰	..... بند دوم: پیامدهای سیاسی و حقوقی جهانی شدن اقتصاد
۶۱	..... بند سوم: پیامدهای منفی جهانی شدن اقتصاد و الحاق ایران به سازمان تجارت جهانی
۶۴	..... بند پنجم: تضادها و تناقض های حقوقی ایران با اصول و قوانین ساختاری سازمان
۶۵	..... بند ششم: موانع اقتصادی ایران در روند الحاق به سازمان تجارت جهانی
۶۵	..... بند هفتم: موانع خارجی الحاق ایران به سازمان تجارت جهانی
۶۶	..... گفتار دوم: محدودیت های ایران در جذب سرمایه گذاری خارجی
۶۸	..... مبحث سوم: نظام حل و فصل اختلافات در سازمان تجارت جهانی
۷۲	..... منابع:

کلیات

بهره مندی از سرمایه گذاری خارجی و تلاش برای جذب آن به عنوان یکی از سیاست های اصلی همه کشورها، به خصوص کشورهای در حال توسعه و کمتر توسعه یافته قلمداد می شود. از طرف دیگر تجارت بین المللی که سهم عمده ای در افزایش قدرت اقتصادی کشورها از طریق عرضه تولیدات و همچنین خرید منصفانه کالاها دارد، تحت قوانین و مقررات سازمان جهانی تجارت به نظم درآمده و به منظور استفاده از ظرفیت تجاری آن، لازم است کشورها قوانین و مقررات آن را بپذیرند و اجرایی کنند. یکی از موافقت نامه های زیربنایی سازمان جهانی تجارت، موافقت نامه ضوابط تجاری مرتبط با سرمایه گذاری است که بر آن است همسو با اصول حاکم بر سازمان و ضمن توسعه تجارت جهانی، رفتار دولتها با سرمایه گذاری خارجی را به نظم درآورد و موجب تسهیل جذب و اثرگذاری سرمایه گذاری خارجی شود. طبق آمارهای منتشره توسط آنکتابد و سازمان جهانی تجارت، اکنون بیش از ۹۷ درصد، یعنی تقریباً کل تجارت جهانی در دست کشورهای عضو این سازمان و تابع قواعد و مقررات آن است. اعضای این سازمان حتی در روابط خود با کشورهای غیرعضو حاضر نیستند در چارچوبی نازل تر از قواعد و مقررات این سازمان رابطه تجاری داشته باشند^۲.

پیشینه

۱- تحولات اخیر جهانی و به ویژه روند جهانی شدن ارتباط نزدیکی بین تجارت و سرمایه گذاری خارجی ایجاد کرده است. هر چند وضع قانون تجارت، در اکثر کشورها از قدمت بالائی برخوردار است، ولی با این حال تصویب قوانینی در خصوص سرمایه گذاری خارجی مقوله ای جدید و مربوط به نیم قرن اخیر است. این قوانین عمدتاً به منظور تشویق سرمایه گذاری خارجی و یا احیاناً به منظور حمایت از تولید داخلی در مقابل محصولات خارجی وضع می گردند در هر صورت، تصویب قوانین چه به منظور تشویق سرمایه گذاری خارجی و چه به منظور حمایت از تولید و سرمایه داخلی بر تجارت جهانی و گردش آزاد کالا و سرمایه تاثیر می گذارد. ۲- در سازمان جهانی تجارت که حدود یک دهه قبل برای مدیریت مناسبات تجاری جهان جایگزین موافقتنامه عمومی تعرفه و تجارت (گات) شد توجه خاصی به امر سرمایه گذاری مرتبط با تجارت شده است. تمامی موافقتنامه های این سازمان به نوعی به موضوع سرمایه گذاری ارتباط دارد. در این سازمان موافقتنامه ای که به طور مستقیم از سرمایه گذاری خارجی حمایت نموده و موضوع آن فقط سرمایه گذاری